

सन २०२४-२५ करिता राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-
कॅफेटेरिया (DPR Based Stream) या योजनेस
प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि ०५२४ /प्र.क्र. १२९/१४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०४२
दिनांक : २८ मे, २०२४

संदर्भ :

१. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. १३-२२/२०२३-PC, दि. १४ डिसेंबर, २०२३
२. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया अंतर्गत राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या (३५th SLSC) दि.०३ मे, २०२४ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
३. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, केंद्रिय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. ७-१/२०२४-आरकेव्हीवाय, दि. १४ मे, २०२४.

प्रस्तावना :

केंद्र शासनाच्या दि.०६ एप्रिल, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार ची राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया या नावाने पुनर्रचना केली असून त्यामध्ये वार्षिक कृती आराखडा आधारित व सविस्तर प्रकल्प अहवाल आधारित या दोन शाखांचा समावेश आहे. सदर योजनेतर्गत राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (DPR Based Stream) ही केंद्र पुरस्कृत योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या अनुक्रमे ६०:४० प्रमाणात अर्थसहाय्याने राबविण्यात येते. केंद्र शासनाने दि. १४ मे, २०२४ रोजीच्या पत्रान्वये कृषि विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या विविध केंद्र पुरस्कृत योजनांचा मंजूर नियतव्यय कळविलेला आहे. त्यानुसार राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (DPR Based Stream) या योजनेकरिता सन २०२४-२५ करिता केंद्र हिश्याचा रु.१६९.४८ कोटी (सर्वसाधारण प्रवर्ग रु.१३३.६१ कोटी + अनु. जाती प्रवर्ग रु. २०.०२ कोटी+ अनु. जमाती प्रवर्ग रु. १५.८५ कोटी) व त्या समरूप राज्य हिश्याचा रु. ११२.९९ कोटी (सर्वसाधारण प्रवर्ग रु.८९.०७ कोटी + अनु. जाती प्रवर्ग रु. १३.३५ कोटी+ अनु. जमाती प्रवर्ग रु. १०.५७ कोटी) असा एकूण रु.२८२.४७ कोटीचा (सर्वसाधारण प्रवर्ग रु.२२२.६८ कोटी + अनु. जाती प्रवर्ग रु.३३.३७ कोटी+ अनु. जमाती प्रवर्ग रु.२६.४२ कोटी) प्रवर्ग निहाय नियतव्यय मंजूर केलेला आहे.

कृषि मंत्रालयाकडून संदर्भ क्र. १ अन्वये प्राप्त सुचनेनुसार महाराष्ट्र राज्यासाठी एकूण मंजूर नियतव्ययाच्या १२५% पर्यंतच्या वार्षिक कृती आराखडा मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील राज्य स्तरीय मंजूरी समितीने ३५ व्या SLSC (संदर्भ क्र. २) मध्ये मंजूर केला आहे. तथापि राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (DPR Based Stream) योजनेतर्गत मागील वर्षाचे रु. ६६९.९५ कोटीचे दायित्व प्रलंबित असल्याने दि. ०३ मे २०२४ रोजी झालेल्या राज्य स्तरीय मंजूरी समितीच्या बैठकीमध्ये मा. मुख्य सचिव यांनी राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया (DPR) या घटकाकरिता रु.२९३.२९ कोटी निधीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया (DPR) करिता मंजूर रु.२९३.२९ कोटीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याची बाब विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

१. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (DPR Based Stream) या योजनेस सन २०२४-२५ मध्ये संदर्भ क्र. २ येथील राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या मान्यतेस व संदर्भ क्र. ३ येथील केंद्र शासनाच्या दि. १४ मे, २०२४ रोजीच्या पत्रान्वये मंजूर नियतव्ययास अनुसरून, केंद्र व राज्य हिस्साच्या ६०:४० प्रमाणात ₹२९३.२९ कोटी किंमतीच्या वार्षिक कृति आराखड्याच्या कार्यक्रमास या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. त्याचा प्रवर्गनिहाय तपशील खालीलप्रमाणे आहे :

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना	सर्वसाधारण प्रवर्ग (७८.८४%)	अनुसूचित जाती (११.८१%)	अनुसूचित जमाती (९.३५%)	एकूण
केंद्र हिस्सा	१३८.७४	२०.७८	१६.४५	१७५.९७
राज्य हिस्सा	९२.४९	१३.८६	१०.९७	११७.३२
एकूण	२३१.२३	३४.६४	२७.४२	२९३.२९

२. या योजनेतर्गत वितरीत करण्यात येणारा निधी राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या केंद्र व राज्य हिस्साच्या पुढील लेखाशिर्षांतर्गत सन २०२४-२५ मध्ये अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा -

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण	मागणी क्रमांक डी -३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (८००) इतर खर्च (००) (०९) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत योजना) (६० टक्के केंद्र हिस्सा) (२४०१ ८२३५) ३३-अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी -३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (८००) इतर खर्च (००) (११) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत योजना) (४० टक्के राज्य हिस्सा) (२४०१ A२२५) ३३-अर्थसहाय्य
अनुसूचित जाती	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१ - पीक संवर्धन (००)(७८९)-अनुसूचित जातीसाठी विशेष योजना (०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१) (१५) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ B२२९) ३३- अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१ - पीक संवर्धन (००)(७८९)- अनुसूचित जातीसाठी विशेष योजना (०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१) (१६) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ B२३२) ३३-अर्थसहाय्य

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
अनुसूचित जमाती	<p>मागणी क्रमांक टी -५</p> <p>२४०१- पीक संवर्धन</p> <p>७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना</p> <p>०१- जनजाती क्षेत्र उपयोजना</p> <p>(०१) (३२) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि</p> <p>विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य</p> <p>(केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (कार्यक्रम)</p> <p>(२४०१ A७४४) ३३-अर्थसहाय्य</p>	<p>मागणी क्रमांक टी -५</p> <p>२४०१ - पीक संवर्धन</p> <p>७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना</p> <p>०१ - जनजाती क्षेत्र उपयोजना</p> <p>(०१) (३३) कृषि उन्नती योजना - राष्ट्रीय कृषि</p> <p>विकास योजना अंतर्गत अर्थसहाय्य</p> <p>(राज्य हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम)</p> <p>(२४०१A७५३) ३३-अर्थसहाय्य</p>

- या योजनेतर्गत वितरीत करण्यात येणाऱ्या निधीचे कोषागारातून आहरण व वितरण करण्याकरिता सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी व आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
- सर्व अंमलबजावणी यंत्रणांनी/विभागांनी त्यांना सन २००७-०८ ते सन २०२३-२४ या कालावधीत या योजनेतर्गत वितरीत केलेल्या निधीचे सनदी लेखापालांकडून लेखापरिक्षण झाल्याचे प्रमाणित करावे.
- वैयक्तिक लाभाच्या प्रकल्पांतर्गत सर्व विभागांनी / अंमलबजावणी यंत्रणांनी लाभार्थ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यावर थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे (DBT) अनुदान वितरीत करावे.
- सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०५२८१७१०५४४१०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(संतोष ब. कराड)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

- मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
- अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- प्रधान सचिव (पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- प्रधान सचिव (जलसंधारण), मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- सचिव (वस्त्रोद्योग), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

८. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, भांबुर्डा, भोसले नगर, पुणे.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक (MSHMPB), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे
११. संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, पुणे.
१२. प्रधान महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र , मुंबई/नागपुर
१३. प्रधान महालेखापाल-१/२ (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र , मुंबई/नागपुर
१४. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
१५. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
१६. वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
१७. निवड नस्ती (१४-अ).